

Textul 1

Da, undeva, departe, în orașul său, Petruș, băiețașul cu ochi sclipitori și cu nasul cam cârn, nu-l uitase pe Fram. A auzit și el că directorul Circului Struțki l-a trimis îndărăt, în ghețurile unde se născuse. Iar de-acolo, din orașul unde vântul și ploile n-au smuls încă toate afișele vechi de pe ziduri, Petruș îl urmărește în vremea aceasta cu gândul și cu închipuirea. Poate că nu l-au uitat nici alți copii, din alte nenumărate târguri prin care a cutreierat Circul Struțki cu Arca lui Noe, plină de elefanți, de tigri, de lei, de șerpi, de maimuțe! Poate că mai istorisesc și acum hâtrele lui năzdrăvăniilor! Poate că un puștan mai mucalit încearcă și acum să-l imite cum saluta, cum știa să cânte din armonică și cum poftea luptătorii în arenă, să-și măsoare puterile cu dânsul, la trântă voinicească. Dar Petruș nu se mărginise numai la asemenea șăgalnice amintiri. Pentru el amintirile nu erau numai prilej de ghidușii și de hazuri. De dragul lui Fram se așternuse în toată legea la citit felurite cărți despre urși albi și despre expedițiile polare. Sfârșea una și începea alta. Pe urmă, se întorcea din nou la cele pe care le-a mai citit. Iar a doua zi, povestea cu mare aprindere prietenilor aceste peripeții. Fetița cu părul bălai și cu ochii albaștri, nepoata fostului profesor, se ținuse de cuvânt. Vorbise cu bunicul, luând povestea pe departe, cu mici și nevinovate șiretlicuri. — Bunicule, mai ții minte pe băiatul de lângă noi, de la circ, din seara reprezentației de adio? — Ei? Ce-i cu dânsul? — Grozav l-a mai amărât pe el tot ce s-a întâmplat atunci cu Fram!... — Mi-a părut rău și mie... Asta-i tot? — Mai este ceva cu dânsul. — Ce anume? — Grozav îi mai place lui să citească istorii despre urși albi și despre călătoriile la poli... — Foarte frumos pentru el. Am văzut eu că are o privire de băiat deștept. — Da, dar nu are cărți, bunicule! [...] și eu i-am făgăduit să-i capăt de la mata. Am făcut rău? — Ai făcut bine. Foarte bine... Dar știi cum îl cheamă? — Petruș! [...] — M-am temut să nu te superi, bunicule! — Când m-am supărat eu când vine cineva să-mi ceară cărți. [...] Petruș s-a înfățișat la ușă a doua zi. Și fostul profesor, bătrânul pensionar, după ce a stat puțin de vorbă, îl îndemnă: — Haidem sus, în bibliotecă, să alegem împreună ce-ti dorește inima... Astfel a căpătat Petruș cele dintâi cărți despre urșii albi și despre expedițiile polare. Și astfel, citind mereu, a ajuns un „adevărat specialist”, cum îl necăjește mai în glumă, mai în serios, Mihai Stoican, tatăl său, când îl zărește cu cartea în mână și cu nasul în carte. — Ei, Petruș, ai ajuns la pol

sau încă nu? – Mai am, tată, până s-ajung! Acum de-abia citesc însemnările lui Nansen... — Bine, bine! Povestește-mi și mie câte ceva, domnule specialist! îl îndemna deseori Mihai Stoican. Petruș n-aștepta să fie rugat de două ori. Era gata cu povestirile. Într-adevăr, câte cărți n-a citit și câte peripeții nu poate istorisi el acum? De câte ori nu vestește plin de îndârjită hotărâre că n-are să se lase până ce nu va ajunge și el în ghețurile polare! — Petruș, nu te culci? îl întreabă uneori mama. — Încă puțin, mamă! Mai am de isprăvit un capitol. — Vezi, ai grijă să stingi lampa! [...] După ce și-a terminat lecțiile pe a doua zi, Petruș rămâne câteodată, până târziu, cu coatele amortite pe masă, citind la lumina lămpii istoria expedițiilor polare din cele mai vechi timpuri. Uită atunci de joacă, de alte cărți, uită chiar și de paharul cu ceai care-l așteaptă pe sobă. Tot ce e în jurul său parcă se depărtează și se cufundă în zare, ca sloiurile care lunecă acolo, în mările reci, pe apele verzi. Ministerul Educației și Cercetării Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație Probă scrisă la limba și literatura română Model Pagina 3 din 9 Nu mai aude nici ploaia, nici vântul bătând în fereastră. Nu mai aude lătratul somnoros al lui Lăbuș, câinele din curte. Nici huruitul roților nu-l mai aude, când trece o birjă târzie în noapte, pe stradă. El e cu gândul și cu închipuirea dincolo de zidurile casei, dincolo de casele orașului, dincolo de hotarele țării, dincolo de munți și de mări. Călătorește împreună cu expedițiile polare în ținuturile ghețurilor veșnice. Tremură de ger cu eroii acelor fapte mărețe. Rabdă de foame cu dânșii, se târâie cu dânșii prin troiene și vifore, orbit de talazurile ninsorii. Lăcrimează cu dânșii când au îngropat sub o lespede de sloiuri un tovarăș răpus de istoveală, de frig. Și, odată cu dânșii, scoate un chiot de bucurie când, biruind toate vrăjmășiile, au ajuns la un liman, la un țărm necunoscut, ca să înfigă steagul pe creasta unei stânci ori în mijlocul unei banchize, unde nu mai călcase picior omenesc. Deasupra mesei de lucru se află bătute în perete două hărți alăturate. Le-a mărit cu mâna lui, după hărțile din cărți și din atlase. Una înfățișează Oceanul Înghețat de Nord, cu toate mările, țărmurile și ostroavele de acolo. Cealaltă, Oceanul Înghețat de la Polul Sud. [...] Acum cunoaște și el adevărata istorie a lui Fram, celălalt Fram, vestitul vas cu care a străbătut Nansen oceanul și mările de la Polul Nord și cu care Roald Amundsen a plecat să descopere Polul Sud.

Cezar Petrescu, *Fram, ursul polar*

Textul 2

Muzeul Fram (Norvegiană: Frammuseet) este un muzeu construit în amintirea explorării norvegiene din zona polară. Este situat în peninsula Bygdøy din Oslo, Norvegia, într-o zonă în care se mai găsesc alte câteva muzee, printre care se numără Muzeul Kon-Tiki, Muzeul Norvegian de Istorie Culturală, Muzeul Navelor Vikinge și Muzeul Maritim Norvegian. Muzeul a fost inaugurat în 20 mai 1936, în cinstea explorărilor polare și a celor trei mari exploratori norvegieni – Fridtjof Nansen, Otto Sverdrup și Roald Amundsen. De asemenea, muzeul conține imagini cu fauna din regiunile polare, ce surprind animale, precum urși polari și pinguini. În centrul Muzeului Fram este expusă nava originală Fram. Interiorul original este intact, iar vizitatorii pot intra înăuntru ca să îl vadă. Nava a fost proiectată și construită de Colin Archer pe baza unor instrucțiuni provenite de la exploratorul Fridtjof Nansen, care a plătit construcția navei cu un ajutor venit de la guvernul Norvegiei și cu o finanțare privată, în 1891. În mai 2009, Muzeul Maritim Norvegian, împreună cu Muzeul Fram, au fost de acord ca acesta din urmă să găzduiască expoziția Gjøa. Roald Amundsen și un echipaj format din șase persoane au traversat pasajul de nord-vest la bordul navei Gjøa într-o călătorie de trei ani, care s-a încheiat în 1906.

adaptare după www.wikipedia.ro